

REKONDIČNÉ POBYTY

Podmienky rekondičného pobytu definuje § 11 zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov prípadne dopĺňajúce posúdenie zdravotných rizík a kategorizácia prác podľa § 31 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zamestnávateľ je v záujme predchádzania vzniku chorôb z povolania **povinný zabezpečovať rekondičný pobyt zamestnancovi**, ktorý vykonáva vybrané povolanie. Rekondičný pobyt je aj rehabilitácia v súvislosti s prácou, ktorú zamestnávateľ zabezpečuje zamestnancovi priebežne počas výkonu práce.

Podľa úrovne a charakteru faktorov práce a pracovného prostredia, ktoré môžu ovplyvniť zdravie zamestnancov, posúdenia zdravotných rizík a na základe zmien zdravotného stavu zamestnancov sa práce zaraďujú do štyroch kategórií. Do **prvej kategórie** sa zaraďujú práce, pri ktorých nie je riziko poškodenia zdravia zamestnanca vplyvom práce a pracovného prostredia alebo miera zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia je akceptovateľná. Do **druhej kategórie** sa zaraďujú práce, pri ktorých vzhľadom na riziko nie je predpoklad poškodenia zdravia, ale nedá sa vylúčiť nepriaznivá odpoveď organizmu na záťaž faktormi práce a pracovného prostredia. Sú to práce, pri ktorých faktory práce a pracovného prostredia neprekračujú limity alebo kritériá ustanovené osobitnými predpismi. Miera zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia je vyššia ako u obyvateľov, ale je tolerovateľná. Do **tretej kategórie** sa zaraďujú práce s vysokou mierou zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia. Do **štvrtej kategórie** sa zaraďujú len výnimočne na obmedzený čas, najviac na jeden rok, práce s veľmi vysokou mierou zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia;

Riziková práca je práca, pri ktorej je zvýšené nebezpečenstvo vzniku choroby z povolania, profesionálnej otravy alebo iného poškodenia zdravia v súvislosti s prácou. Rizikovou prácou je práca **zaradená do tretej a štvrtej kategórie**. O zaradení práce do tretej kategórie a štvrtej kategórie, o zmene alebo vyradení práce z tretej kategórie a štvrtej kategórie rozhoduje príslušný orgán verejného zdravotníctva na základe návrhu zamestnávateľa, fyzickej osoby - podnikateľa, ktorý nezamestnáva iné fyzické osoby, alebo z vlastného podnetu.

Na účel poskytovania rekondičného pobytu je vybraným povoláním povolanie, v ktorom sa vykonáva práca zaradená orgánom štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva do **tretej** alebo **štvrtej** kategórie a rekondičný pobyt splní podmienku účelnosti z hľadiska prevencie profesionálneho poškodenia zdravia. Podmienka účelnosti rekondičného pobytu z hľadiska prevencie profesionálneho poškodenia zdravia **nie je** splnená, ak je zamestnanec pri práci exponovaný niektorému z faktorov pracovného prostredia, a to a) faktoru spôsobujúcemu vznik profesionálnej kožnej alergie, b) biologickému faktoru, c) elektromagnetickému žiareniu, d) ultrafialovému žiareniu, e) infračervenému žiareniu, f) laseru. Dobrovoľne však môže zamestnávateľ rekondičný pobyt zabezpečiť aj týmto zamestnancom.

Rekondičný pobyt alebo rehabilitáciu v súvislosti s prácou navrhne zamestnávateľ v spolupráci s lekárom pracovnej zdravotnej služby a **po dohode so zástupcami zamestnancov vrátane zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť**. Zamestnávateľ vypracuje v spolupráci s lekárom pracovnej zdravotnej služby zoznam zamestnancov, ktorí vykonávajú vybrané povolania, **po dohode so zástupcami zamestnancov vrátane zástupcov zamestnancov pre**

bezpečnosť. Lekár pracovnej zdravotnej služby v spolupráci so zamestnávateľom, po **dohode so zástupcami zamestnancov vrátane zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť**, vypracuje obsah rekondičného pobytu. Zamestnávateľ oboznámi zamestnanca pred jeho nástupom na rekondičný pobyt s obsahom rekondičného pobytu. Zamestnávateľ môže zabezpečiť na odporúčanie lekára pracovnej zdravotnej služby, a **po dohode so zástupcami zamestnancov vrátane zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť**, rekondičný pobyt aj zamestnancovi, ktorý vykonáva prácu zaradenú do **druhej kategórie**, ak rekondičný pobyt splní podmienku účelnosti z hľadiska prevencie profesionálneho poškodenia zdravia.

Nielen zamestnávateľ má povinnosti, ale aj zamestnanci majú povinnosti, najmä zúčastniť sa rekondičného pobytu. V opačnom prípade to môže byť považované za porušenie pracovnej disciplíny. Ak by Inšpektorát práce uložil zamestnávateľovi pokutu za nesplnenie povinnosti v oblasti rekondičných pobytov, môže si zamestnávateľ od zamestnanca vymáhať náhradu škody, ktorú mu spôsobil.

Na rekondičnom pobyte je povinný zúčastniť sa zamestnanec, ktorý nepretržite vykonáva prácu zaradenú do **tretej** kategórie počas najmenej **piatich rokov**, a zamestnanec, ktorý nepretržite vykonáva prácu zaradenú do **štvrtej** kategórie počas najmenej **štyroch rokov**. Nepretržitým vykonávaním práce je aj jej prerušenie na menej ako osem týždňov. **Na ďalšom** rekondičnom pobyte je zamestnanec povinný zúčastniť sa **raz za tri roky**, ak odpracoval v tomto období vo vybranom povolání najmenej **600 pracovných zmien**, a zamestnanec, ktorý pracuje s dokázaným **chemickým karcinogénom**, ak odpracoval najmenej **400 pracovných zmien**. Na ďalšom rekondičnom pobyte je zamestnanec povinný zúčastniť sa **raz za dva roky**, ak pracuje pod **zemou pri ťažbe** nerastov alebo pri razení tunelov a štôlní a odpracoval v tomto období vo vybranom povolání najmenej **275 pracovných zmien**.

Za odpracovanú pracovnú zmenu sa na účely rekondičného pobytu považuje **pracovná zmena**, v ktorej zamestnanec odpracoval **aspoň prevažnú časť** pracovnej zmeny vo vybranom povolání. Zamestnávateľ určí deň nástupu, miesto a dĺžku rekondičného pobytu na základe odporúčania lekára pracovnej zdravotnej služby. Dĺžka rekondičného pobytu je **najmenej sedem dní**; Pod dohodu zamestnávateľa so zástupcami zamestnancov môže byť dĺžka rekondičného pobytu aj dlhšia napr. 14 dní a viac. Zamestnávateľ určí zamestnancovi spôsob dopravy a ďalšie podmienky rovnako ako pri pracovnej ceste a poskytne cestovné náhrady. **Náklady na rekondičný pobyt podľa je povinný uhrádzať zamestnávateľ**.

Zamestnávateľ nesmie rekondičný pobyt nahrádzať ničím iným. Zákon neumožňuje nahradiť rekondičný pobyt peniazmi, ani nahradiť rekondičný pobyt napríklad formou napr. poskytnutia príspevku na rekreáciu zamestnancov, resp. poskytnutie rekreačného poukazu najmä z hľadiska podmienok a dôvodu poskytovania týchto pobytov, resp. rekreácií.

Aktuálne v krízovej situácii sa rekondičné pobyty neposkytujú, ale podľa §39i ods. 3 zákona č. 124/2006 Z.z., ktorý umožňuje v čase krízovej situácie (platí od 12.3.2020) nevykonať ďalší rekondičný pobyt v ustanovených lehotách. Rekondičný pobyt potom bude nutné realizovať do jedného mesiaca od odvolania krízovej situácie. Uvedená výnimka sa vzťahuje len na ďalší (t.j. opakovaný) rekondičný pobyt. Prvý rekondičný pobyt musí byť zrealizovaný bez výnimky v ustanovených lehotách v zmysle §11 ods. 11 zákona 124/2006 Z.z.